

SCHIMB DE BUNE PRACTICI DESPRE COMBATAREA DISCRIMINĂRII ÎNTRE REPUBLICA MOLDOVA ȘI REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA (22 APRILIE)

DISCURS ȚINUT ÎN DESCHIDEREA CONFERINȚEI REGIONALE
DIN REPUBLICA MOLDOVA, 22 APRILIE 2015

Am deosebita bucurie să vă transmit un salut călduros la conferința noastră de astăzi, în numele Programului Statut de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer. Subiectul conferinței noastre este „Schimb de bune practici despre combaterea discriminării între Republica Moldova și Republica Federală Germania”.

Mă bucur că putem organiza conferința împreună cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din Republica Moldova. Această instituție are o contribuție deosebit de importantă, nu în ultimul rând în contextul integrării europene a Republicii Moldova. Totodată, doresc să mulțumesc pentru excelenta colaborare pe care am avut-o în pregătirea acestei conferințe. Vă asigur că instituția dvs. beneficiază de întregul sprijin din partea Programului Statut de Drept Europa de Sud-Est al Fundației Konrad Adenauer.

Mă bucur foarte mult să o pot saluta aici, la Chișinău, pe directoarea Oficiului federal pentru Combaterea Discriminării, doamna Christine Lüders.

Cu Dumneavoastră și cu autoritatea pe care o reprezentați avem, de mai mulți ani încolo, o colaborare strânsă, pe care sperăm să o putem continua. De asemenea, mă bucur de prezența ambasadoarei germane în Moldova, doamna Ulrike Knotz. Doresc să le mulțumesc pentru prezență și doamnei Daniela Morari, director general al Direcției Generale pentru Integrare Europeană din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, precum și domnului Tudor Lazăr, adjunctul Avocatului Poporului.

[...]

Istoria omenirii este și o istorie a persecuțiilor minorităților. Destinul acestora a fost, adeseori, unul greu, ele fiind nevoite să lupte pentru recunoaștere, toleranță și, nu de puține ori, pentru apărarea vieții lor. În același timp, au existat și stăpânitori inteligenți, care au recunoscut – în parte, din motive etice, iar parțial, utilitariste - că tocmai minoritățile religioase aveau nevoie de protecție. Primul exemplu din istorie este, probabil, edictul lui Kyros din anul 538 î.H., care a permis israeliților repatrierea din exilul babilonean; al doilea exemplu, ar fi edictul de toleranță al lui Galeriu, din anul 311, prin

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

**PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST**
THORSTEN GEISLER

Aprilie 2015

www.kas.de/rspsoe

www.kas.de

care creștinismul devine religie tolerată. Efectele pozitive ale toleranței le va cunoaște și Prusia după edictul de la Potsdam, din anul 1685. Marele principe elector Friedrich Wilhelm von Brandenburg acordă protecție și găzduire hughenotilor, reformații persecutați în Franța. Aproximativ 20.000 de oameni au dat curs ofertei de atunci, contribuind la avântul economic și spiritual al Brandenburgului.

Pentru alte minorități însă, a fost mai greu. În 1919, în timpul conferinței de pace de la Paris, Japonia a susținut, dar fără succes, consacrarea principiului egalității națiunilor și egalității între rase în statutul Ligii Națiunilor. Premierul uneia dintre țările participante la conferință a declarat, după aceea, că 95 din 100 de concetățeni ai săi ar fi împotriva unei astfel de idei de egalitate. Rezoluția s-a bucurat totuși de majoritate, însă a fost declarată drept eșec în lipsa unanimității.

A fost nevoie de încă un război mondial, cu peste 50 de milioane de morți, pentru ca această idee de egalitate să se afirme, evident într-o accepțiune și mai comprehensivă. În articolul 1 din Declarația universală a drepturilor omului, adoptată în anul 1948, se statuează:

„Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității.”

În preambul se afirmă, pe drept, că ignorarea și disprețuirea drepturilor omului au dus la acte de barbarie care revoltă conștiința omenirii.

De atunci încolo, au fost adoptate numeroase acorduri internaționale pentru protecția drepturilor omului și împotriva discriminării. Voi enumera cu titlu de exemplu Convenția Europeană a Drepturilor Omului din anul 1950, ratificată, între timp, și de

Republica Moldova. De asemenea, voi aminti de Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, intrată în vigoare în anul 2009, în al cărei articol 1 este consacrată inviolabilitatea demnității umane și în al cărei articol 21 se regăsește o interdicție de discriminare reglementată în mod comprehensiv. Potrivit art. 13 din Tratatul de Bază European, unul dintre obiectivele esențiale ale Uniunii Europene constă în prevenirea și combaterea discriminării.

Multe state ale lumii au adoptat, între timp, legi antidiscriminare, pentru protecția minorităților. De multe ori, adoptarea acestor legi a fost însoțită de dezbateri cu discuții în contradictoriu. În Germania, Legea generală privind tratamentul egal datează din anul 2006. În timpul consultărilor pe marginea legii, au existat reprezentanți de întreprinderi care și-au exprimat temerea că legea ar putea conduce la înregistrarea unui număr mare de cauze la instanță. Dar în practică nu a fost așa. Alte firme au recunoscut șansa pe care le-o oferă legea și au pus bazele Cartei Diversității. Sub deviza „Diversitatea ca șansă”, carta începe cu următorul text:

„Diversitatea societății moderne, influențată de globalizare și reflectată în schimbările demografice, afectează viața economică în Germania. Am ajuns să realizăm că nu putem avea succes în afaceri decât dacă recunoaștem și prioritizăm diversitatea. Acest lucru include diversitatea forței noastre de muncă și diversele nevoi ale clienților noștri și ale altor parteneri de afaceri.

Diversele competențe și talente ale managementului și personalului deschid noi șanse pentru soluții inovatoare și creatoare.

Implementarea „Cartei Diversității” în organizațiile noastre are ca scop crearea unui mediu de lucru lipsit de prejudecăți. Îi respectăm profund pe toți colegii noștri, indiferent de gen, rasă, naționalitate, origine etnică, religie sau viziune asupra lumii, diz-

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST
THORSTEN GEISLER

Aprilie 2015

www.kas.de/rspsoe

www.kas.de

abilitate, vârstă, orientare și identitate sexuală. Aprecierea și promovarea acestui potențial diferit produc beneficii economice pentru organizația noastră.

Noi creăm o atmosferă de respect și încredere reciprocă. Aceasta are efecte pozitive asupra reputației noastre în fața partenerilor de afaceri și a consumatorilor în Germania și din alte țări ale lumii.”

De la inițierea Cartei Diversității, patronajul acesteia îl deține cancelarul federal Angela Merkel.

De atunci, landurile Germaniei depun eforturi pentru a obține un loc cât mai bun posibil în clasamentul Talente, Tehnologie și Toleranță. Ideea pe care se fundamentează este una simplă: cine dorește să aibă succes economic în societatea globalizată, bazată pe cunoaștere, are nevoie de tehnologie ultramodernă, dezvoltată de cele mai bune talente, de clasele creative. Însă, numai o societate deschisă și tolerantă poate să atragă astfel de talente, care sunt deosebit de diferite. O societate care nu reușește să fie așa, riscă să piardă capital uman – iar capitalul uman reprezintă astăzi cea mai importantă sursă de bunăstare economică.

Nu pot să ascund faptul că și în Germania există oameni care privesc varietatea nu ca pe o șansă, ci ca pe o amenințare. Un sondaj de opinie recent arată că, spre exemplu, xenofobia este respinsă de o mare majoritate de oameni, dar că o minoritate deloc neglijabilă – cu diferențe regionale puternice – manifestă atitudini xenofobe.

Cancelarul federal Angela Merkel a găsit cuvintele potrivite în această privință. „Nu îi urmați pe aceia. Fiindcă, prea des, în inimile lor sunt prejudecăți, este răceală, dacă nu chiar ură.”

În Republica Moldova, Legea privind asigurarea egalității a fost adoptată în anul 2012. Pe parcursul consultărilor pe marginea legii,

au avut loc dezbateri controversate. Legea reprezintă un prim pas important în direcția cea bună, iar acum trebuie ca aceasta să aibă conținut, să sporească gradul de acceptare în societate și, deci, să creeze condițiile pentru continuarea dezvoltării legii. În acest context, un rol important îi revine partenerului nostru, Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității.

Ceea ce contează este ca aceia care doresc să promoveze toleranța, să se opună categoric intoleranței. Iar aceasta nu este o contradicție.

În mod corect, Karl Popper, filozoful britanic de origine austriacă, remarcă în cartea sa „Societatea deschisă și dușmanii ei”:

„Toleranța nelimitată va conduce în mod necesar la dispariția toleranței. Dacă acordăm toleranță nelimitată chiar și celor care nu sunt toleranți, dacă nu suntem dispuși să apărăm o societate tolerantă de atacul intoleranților, atunci desigur că toleranții vor fi nimiciți, și, odată cu ei, va fi nimicită și toleranța. [...]

De aceea, în numele toleranței, ar trebui să ne rezervăm dreptul de a nu-i tolera pe cei intoleranți. Ar trebui să invocăm că orice mișcare, care predică intoleranța, se plasează în afara legii”.

De asemenea, aș dori să mă alătur în acest moment și ideii exprimate de scriitorul Johann Wolfgang von Goethe, care spunea: „Toleranța ar trebui de fapt să fie doar o atitudine provizorie: ea trebuie să ducă spre recunoaștere”.

Astăzi, dorim să vorbim despre bune practici, iar eu doresc să închei această contribuție a mea cu un exemplu.

În activitatea pentru copii și tineret desfășurată de biserică, a fost dezvoltat un joc care are tangență cu cântecul „Gott hat sich un-

Konrad-Adenauer-Stiftung e.V.

PROGRAMUL STATUL DE
DREPT EUROPA DE SUD-EST
THORSTEN GEISLER

Aprilie 2015

www.kas.de/rspsoe

www.kas.de

ser Leben als Orchester vorgestellt“ (Dumnezeu și-a imaginat viața noastră ca pe o orchestră). Copiilor le sunt prezentate diferite instrumente muzicale, după care este redată muzică orchestrală cunoscută. Pe ultimele acorduri, este citit un text adaptat din Epistola întâia către corinteni, capitolul 12. „Așa cum orchestra este constituită din multe instrumente, iar instrumentele formează o orchestră, tot astfel comunitatea lui Hristos conține multe instrumente și, totuși, formează o singură orchestră.”

În acest context, copiilor li se explică ce înseamnă ca - de exemplu - flautul să-i spună surlei: „Nu am nevoie de tine!” Sau tobele să zică viiorilor: „Voi nu aveți ce căuta aici!” Cât de plictisitor și de sărăcăcios ar fi ca o orchestră să fie formată doar dintr-un singur instrumentist sau numai din câțiva instrumentiști.

Pornind de la acest exemplu, copiilor li se explică faptul că ei toți formează o orchestră, fiecare dintre ei reprezentând o parte din acest întreg. Fiindcă Dumnezeu i-a repartizat fiecăruia dintre ei un loc anume.

În activitatea noastră comună, trebuie să nu uităm copiii. Dacă vom fi reușiți ca inimile lor să fie pline de milostenie și iubire de aproape atunci nu trebuie să ne facem griji pentru viitor.